

KANDIDATNUMMER _____

Sidetall _____ av _____

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer



Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2012

I. LYTTEPRØVE

Svar på spørsmålene med fullstendige setninger. Skriv på eget ark.

1. Hva var den viktigste forandringen i samfunnet i Norge og resten av Skandinavia som følge av innvandringen for ca. 4000 år siden?
2. Fra hvilket område kom den store gruppen som innvandret for ca. 4000 år siden?
3. Nevn to eksempler på hvordan den opprinnelige jeger- og sankerbefolkningen ble påvirket av innvandringen for ca. 4000 år siden.
4. Hva er en karriereinnvandrer?
5. Hvilke karriereinnvandrere førte kristendommen med seg?
6. Hvorfor var det en fordel for kongen å bruke utenlandske medarbeidere?
7. Hva har Edvard Grieg, Edvard Munch og Henrik Ibsen til felles ifølge opplysningene i foredraget?
8. Hva kjennetegnet de svenske innvandrerne som kom fra 1700-tallet og framover?
9. Nevn to eksempler på konflikter som innvandringen førte med seg?
10. Hva menes med at nasjonen er en prosess?

II. GRAMMATIKK

Tekst med oppgaver

Midt i aldersklemma

I Vesten verdsetter vi arbeidet så høyt at det er vanskelig å være noe annet sted enn midt i livet. Omtrent som legen Wasim Zahid.

-Når jeg ser rundt meg, ser jeg jo at tiden går. Håret begynner å bli grått, og ungene blir større, sier lege Wasim Zahid. På nært hold ser han fødsel, oppvekst, alderdom, sykdom og død. Og det er det siste som får oss til å frykte tiden som går.

- Kroppens aldringstegn er også tegn på at vi er forgjengelige. Vi ser oss i speilet og blir minnet om hvilken vei det går. Tanken om at vi bare har begrenset tid på jorden slår oss, og den tanken er skremmende, fortsetter han.

- For mange er alderdom synonymt med sykdom. Ofte hører jeg folk si ”jeg er redd for å bli gammel og syk”. Men slik trenger det jo ikke å bli. Mange gamle, i hvert fall i Norge, er fortsatt vitale, og reiser til Syden for å danse og leve det gode liv, sier Zahid.

- *Har vi glemt at vi blir klokere med alderen?*

- I Vesten blir jo din verdi som menneske målt ut fra ditt yrkesaktive liv. Når man møter en voksen person, spør man ”hva gjør du?”, møter man et barn, spør man ”hva skal du bli?”, og møter man en eldre person, er det ”hva gjorde du?”. Og så overser man den klokskapen de eldre uansett har. Mange er nok redde for å svekkes mentalt og å bli en byrde for andre.

- *Hva synes du selv er det beste med å bli eldre?*

-Nå er jeg 37, og føler vel fortsatt at jeg er på en oppadgående kurve. Jeg har ennå muligheten til å forbedre meg fysisk og mentalt. Men jeg setter pris på at jeg med årene har blitt mer moden, tålmodig og aksepterende.

Ny omsorg

Han tenker mye på det å bli eldre, men først og fremst er det foreldrenes alderdom som står i fokus. Zahid er født i Norge av to foreldre innvandret fra Pakistan.

- De er vant til en helt annen type, mer familiebasert eldreomsorg. De føler også at de har ofret veldig mye for å tilby barna et godt liv, og nå forventer de å bli tatt vare på. Samtidig har min egen generasjon blitt langt mer vestliggjort.

-Nå lever vi i kjernefamilier hvor begge de voksne er i arbeid, og vi har ganske selvopptatte liv, sier Zahid.

- *Er vi nordmenn så dårlige til å ta vare på våre eldre? Er ikke det en myte?*

-Jeg tror ikke vi er dårligere følelsesmessig. Etter kvinnefrigjøringen har det offentlige gått inn for å ta omsorgsoppgavene. Det er bare sånn vi har valgt å innrette oss. Selvrealiseringen, står så sterkt i dag. Vi har bare dette livet. Å be noen sette seg selv til side for en annen....det er mye å be om. Jeg tror det er vanskelig å snu nå.

Ungdomskilden

Knud Engedal, daglig leder for Nasjonalt senter for aldring og helse, sier at det finnes en veldig variasjon blant 80-åringene. Det har mye med livsstil å gjøre. Men det betyr ikke

Kandidatnummer _____

OPPGAVE B

Gi synonymer eller forklar ordene eller uttrykkene nedenfor. De er understreket i teksten.

å frykte _____

yrkesaktiv _____

klokskap _____

oppadgående _____

å sette pris på _____

moden _____

selvopptatt _____

utadvendt _____

Kandidatnummer _____

OPPGAVE C

Setningsbinding: Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølge av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Foreldre har som regel ofret mye for barna.

Nå forventer de å bli tatt vare på.

(derfor) _____

(fordi) _____

(for) _____

(så) _____

(siden) _____

OPPGAVE D

Alternative uttrykksmåter: Fullfør setning B slike at meningen blir den samme som i setning A

1. A. Mange gamle er fortsatt vitale.
B. Det er _____ er vitale.

2. A. Selvrealiseringen står sterkt i dag.
B. Selvrealiseringen er noe _____.

3. A. Gode vaner tidlig i livet er som regel noe man beholder.
B Som regel _____.

4. A. Zahid: «Jeg har fortsatt muligheten til å forbedre meg fysisk og mentalt.»
B. Zahid sier at _____.

5. A. Mange eldre er interessert i å reise og leve et aktivt liv.
B. Mange eldre interesserer _____.

6. A. Mange eldre har mer lyst til å bo i varme land enn i Norge om vinteren.
B. Mange eldre vil _____.

7. A. Noen gamle har ingen kontakt med venner og familie. Derfor er de ensomme.
B. Noen gamle er ensomme _____.

Kandidatnummer _____

OPPGAVE E*Ordlaging: Fyll ut de åpne feltene.*

Substantiv	Adjektiv	Verb
	moden	
en frykt		
en død		
		å trives
		å forvente
et liv		

OPPGAVE F

Clozetest: Sett inn et ord som passer, både grammatikalsk og logisk

Det moderne gjennombrudd

I 1850-årene står en ny forfattergenerasjon fram i Norge, med Henrik Ibsen og Bjørnstjerne Bjørnson _____ spissen. Denne forfattergenerasjonen spilte en dominerende _____ i norsk åndsliv i nærmere 50 år. _____ begynnelsen var den nye forfattergenerasjonen nasjonalromantisk orientert, noe som kommer _____ uttrykk gjennom historiske skuespill av Ibsen og Bjørnson. I 1870-årene forlater _____ Ibsen og Bjørnson nasjonalromantikken og _____ å skrive realistiske samtidsdramaer, der de _____ opp aktuelle samfunnsproblemer. Bjørnsons *En falitt* er _____ første, tett fulgt av Ibsens *Samfunnets støtter*. Disse verkene _____ starten for det moderne gjennombrudd i norsk _____. Samfunnsdramaer som *Et dukkehjem*, *Gjengangere* og *En folkefiende* gjorde Ibsen _____ alvor kjent i utlandet. I _____ dramaene forener Ibsen samfunnskritikk og psykologisk _____. I mange av samfunnsdramaene er _____ en sterk kvinneskikkelse som er hovedperson. Nora i *Et dukkehjem* er kanskje den mest _____ av dem alle. Nora har vært _____ med Helmer i åtte år, og _____ har tre barn. Hennes eneste oppgave i ekteskapet har vært å underholde og skape hygge _____ ektemannen, for det er en tjenestejente som _____ huset og en barnepike som _____ seg av barna. Nora har vært et leketøy eller «en dukke» for mannen _____. For _____ redde sin manns liv har hun signert et gjeldsbrev med en _____ underskrift for å få lån til _____ rekreasjonsopphold i Italia. Nå er dette _____ ferd med å bli avslørt. Nora _____ om «det vidunderlige», nemlig at Helmer skal ta _____ seg skylden og redde henne. Helmer _____ imidlertid bare opptatt av _____ selv og sin egen prestisje og sosiale status. Nora _____ Helmer og får innsikt i sin _____ undertrykte stilling. Hun forlater mann og _____ for å finne ut hvem som har _____, samfunnet representert av Helmer eller henne _____.

III. STIL

Skriv én av oppgavene. Skriv minst 300 ord.

1. I siste scene i *Et dukkehjem* sier Nora til Torvald:

”Da jeg var hjemme hos pappa, fortalte han meg alle sine meninger og hvis jeg hadde andre; så skjulte jeg det, for det ville han ikke ha likt. Han kalte meg sitt dukkebarn, og han lekte med meg som jeg lekte med mine dukker.

Men vårt hjem har ikke vært annet enn en lekestue. Her har jeg vært din dukkehustru, liksom jeg hjemme var pappas dukkebarn. Og barna, de har igjen vært mine dukker.”

Hva forteller denne replikken om forholdet mellom mann og kone i skuespillet?

Vis eventuelle fellestrekk og ulikheter mellom Nora og Torvalds ekteskap og parforhold i dagens verden (2012).

2. De eldre i samfunnet:

Når det blir skrevet om eldre mennesker i norske medier, blir de som regel fremstilt som en belastning for samfunnet, ikke som en ressurs. For eksempel snakkes det om eldrebølgen som om det var en stor trussel mot samfunnet.

Hva er årsaken til at det er slik?

Sammenlikn gjerne med forholdene for de eldre i andre kulturer du kjenner.

3. Det gode liv:

Mennesker ønsker seg mange ting i jakten på det gode liv, men ikke de samme tingene til enhver tid. Hvilke faktorer kan være med på å påvirke våre ønsker for livet? Hva vil du legge vekt på i jakten på det gode liv?